

8 Lights for 8 Nights—The Seventh Light

Placement of the Lights (Shem Mishmuel 5677)

תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא עמוד ב

אמר רבי זירא אמר רב מתנה, ואמרי לה אמר רבי זירא אמר רב: פתילות ושמיים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת - מדליקין בהן בחנוכה, בין בחול בין בשבת. אמר רבי ירמיה: מאי טעמא דרב - קסבר: כבתה אין זקוק לה, ואסור להשתמש לאורה.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא עמוד ב

תנו רבנן: נר חנוכה מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ

רש"י מסכת שבת דף כא עמוד ב

מבחוץ - משום פרומוי ניסא, ולא צרעות הרצים אלא צהלו, שצתיכה היו פתוחין לחל.

חוספות מסכת שבת דף כא עמוד ב

מלוא להניחה על פתח ביתו מבחוץ - ומיירי דליכא חלר אלא בית עומד סמוך לרה"ר אבל אם יש חלר לפני הבית מלוא להניח על פתח חלר...

ליל ז'

יש להתבונן בהא דהלכתא כבתה אין זקוק לה, מה שלא מצינו דוגמתה בכל המצוות שבתורה. וגם בפלוגתת רש"י ותוס', שלרש"י מצוה להניחה על פתח ביתו בחצרו, ולתוס' על פתח חצרו ברה"ר. ונראה דהנה ידוע דהיונים היו מתנגדים ביותר למצוות מעשיות. והבחינו שיש מעשים נרצים לאלקים, ואמרו שכל שלימות האדם הן מדות ופושטלות. ובהו הוא מתדבק לשכל הפועל שהמציאו בדמיונם. כירוע מענין הפילוסופים שהם חכמי יון. וע"כ כשגברו מלכות בית השמונאי ונצחום. נעשה להם גם במצות מעשית, ואף שטומאה דחוי' בציבור, הראה להם חביבות מעשיהם שהם נרצים לה'. היפוך מחשבת היונים. וע"כ לעופת גם הנרות תקנו מצות ג"ה, שהיא מצוה בעשי' לבד נכי הלל והודאה בשביל גם המלחמה וניצוח היונים תקנו. הלל הללו עבדי ה' ולא עבדי יון. ובהודאה נמי לא נזכר גם המנורה כלל, אלא סתם והדליקו נרות בחצרות קדשן, ולא זכרו את הנס שבמנורה. להורות על ענינו שלא נתקן על גם המנורה אלא על גם המלחמה. כי באדם יש מחשבת דיבור ומעשה. ונבחר המעשה שהוא החלק הפחות שבאדם. שבמעשה הוא משתתף עם יתר הבעיה. ומותר האדם מן הבהמה מפני שהוא מדבר ויש לו שכל. והטעם מפני שהוא זכר לגם שהוא במעשה. היפוך מחשבת היונים.

ומשיה נמי כבתה אין זקוק לה. דמה שדולק והולך אח"כ זה הוא ממילא אלא שבא סכח מעשיו דמציקרא ובארו' שנה נעשה הכל מ"ם אח"כ חשוב ממילא. וע"כ הדלקה לבד עושה מצוה. שלא תקנו אלא המעשה בסוף היפוך מחשבת היונים. והט"ו מדקדק בלשון רש"י הדלקה עושה מצוה לסיכך אם כבתה קודם וסנה אין זקוק לה. וכתב שאינו יודע היאך תלוי זה בזה. ולפי דרכנו הדברים כפשוטן. הכל הענין הדולק עושה מצוה הוא משום שלא תקנו אלא על המעשה בפועל לתורות על ענינה שהוא היפוך מחשבת היונים. ומשום האי טעמא גרסא כבתה אין זקוק לה:

יש לומר עוד דהא דמצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ נמי מהאי טעמא הוא. דהנה לעופת שלשת מלבושי הגמט שהם מחשבת דיבור מעשה. יש עוד שלשת מלבושי האדם. מלבושי שהוא לוכס, וביתו שהוא יושב בן הוא יותר תימצוני ורחוק מאשר האדם ממלבושי. חצרו שלפני ביתו היא רחוקה עוד יותר. אך יש מחשבים שלשת מלבושי האדם אשר האדם הוא לבוש לעצם האדם. ומלבושיה. וכיחיה, אבל החצר בחשבת בכלל הבית. וע"כ יש לומר שכמו שחיקנו המצוה במעשה בסוף שהוא הלוש היותר תימצוני שבגמט. כן תקנו נמי במקום היותר תימצוני שבמלבושי האדם. וע"כ יש לומר דרש"י ט"ל דמחשבת הלוש הראשון שבאדם אשר האדם. ואחריו מלבושיה. ואחריו ביתו. וע"כ המצוה להניח על פתח ביתו. והתוס' ט"ל דמחשבת הלוש ראשון שבאדם מלבושיה. ואחריו ביתו. ואחריו חצרו. וע"כ המצוה להניח על פתח חצרו. והתוס' ט"ל דתקנו במקום מקביל למעשה: